

- Η ΑΜΟΙΒΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟ 1986

-ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 1975-85

(Αντικαθιστά το σημείωμα με τον ίδιο τίτλο και ημερο-
μηνία 21.1.86)

7 Ιουλίου 1986

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Περιγραφή της πολιτικής μισθών.
2. Φορολογικά μέτρα.
3. **Δεδομένα και υποθέσεις για τις εξελίξεις του 1986.**
4. Επιπτώσεις της εισοδηματικής πολιτικής το 1986.
 - α. Σύνολο αστικού τομέα.
 - β. Βιομηχανία.
 - γ. Άλλοι κλάδοι.
 - δ. Ανταγωνιστικότητα.
 - ε. "Ψαλίδα" αποδοχών και "κοινωνικά αναγκαίο" εισόδημα.
 - στ. Διαχρονικές συγκρίσεις της αγοραστικής δύναμης των αποδοχών.

Πίνακες στοιχείων

1. Αμοιβή εργασίας, κόστος εργασίας, παραγωγικότητα, τιμές: 1975-86.
2. Εξέλιξη αποδοχών μέσου μισθωτού στον αστικό τομέα: 1974-86.
3. Σύνοψη εξελίξεων στον αστικό τομέα: 1982-86.
4. Σύνοψη εξελίξεων στη βιομηχανία: 1982-86.
5. **Μισθοί και τιμές: πειραματική πρόβλεψη 1986.**
6. Μισθοί-ημερομίσθια και απασχόληση: 1985.
7. Αυξήσεις μέσων ακαθαρίστων αποδοχών κατά κλάδους: 1986.
8. Αυξήσεις μισθών μόνο λόγω ΑΤΑ για διάφορα επίπεδα αποδοχών: 1985-1986.
9. Αυξήσεις αποδοχών στο δημόσιο τομέα: 1975-86.
10. Ακαθάριστες αποδοχές δημοσίων υπαλλήλων: 1985-86.
11. Αμοιβή εργασίας στον αστικό τομέα: 1975-86 (σύγκριση εκτιμήσεων).
12. Μερίδιο μισθών στο ΑΕΠ: 1975-86.
13. Αυξήσεις μισθών μόνο λόγω διορθωτικών ποσών και ΑΤΑ: 1982-86 ("ψαλίδα" αποδοχών).
14. Εξέλιξη μισθολογικών διαφορών (με βάση στοιχεία της ΕΣΥΕ): 1981-85.
15. Απόλυτα επίπεδα αποδοχών (δρχ.): τελευταία διαθέσιμα στοιχεία.
16. Καταναλωτική δαπάνη νοικοκυριών με επικεφαλής μισθωτό ή ημερομίσθιο: 1982-85.
17. Κόστος εργασίας: συγκριτικά στοιχεία (χώρες ΕΟΚ - 1982).

1. Περιγραφή της πολιτικής μισθών

Η κυβερνητική πολιτική μισθών εξαγγέλθηκε από τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας στις 11.10.85 και στις 18.10.85 έγινε υποχρεωτική για το σύνολο του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα με την έκδοση Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Π.Ν.Π.). Σύμφωνα με τον νόμο 1584/86 (με τον οποίο κυρώθηκε η Π.Ν.Π.) , βασικά στοιχεία της πολιτικής μισθών είναι τα εξής:

- α. Η ισχύς της είναι διετής (μέχρι τέλους 1987), στα πλαίσια των μέτρων για τη σταθεροποίηση της οικονομίας.
- β. Από την 1.1.86 η ΑΤΑ καταβάλλεται στους μισθωτούς στην αρχή κάθε τετραμήνου σύμφωνα με το προβλεπόμενο ποσοστό μεταβολής του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (Δ.Τ.Κ.), από το οποίο αφαιρείται η εκτιμώμενη επίπτωση του εισαγόμενου πληθωρισμού. (Η επίπτωση αυτή υπολογίζεται με βάση τη μεταβολή του δείκτη τιμών τελικών προϊόντων προελεύσεως εξωτερικού—που περιλαμβάνεται στον Δείκτη Τιμών Χονδρικής της ΕΣΥΕ—η οποία πολλαπλασιάζεται επί τον συντελεστή 0,1886. Ο συντελεστής αυτός αντιπροσωπεύει τη συμμετοχή των εισαγομένων προϊόντων στο "καλάθι" αγαθών του δείκτη χονδρικής). Αν στο τέλος κάθε έτους η πραγματική αύξηση του Δ.Τ.Κ. υπερβαίνει την προβλεφθείσα, η διαφορά θα καταβάλλεται στην αρχή του επόμενου έτους.
- γ. Μισθωτοί με ακαθάριστες μηνιαίες αποδοχές μεγαλύτερες από 150.000 δρχ. στο τέλος του 1985, δεν έλαβαν την ΑΤΑ του α' 4μήνου του 1986. Για τον προσδιορισμό του ορίου των 150.000 δρχ. αφαιρέθηκε από τις ακαθάριστες αποδοχές ποσό 5.000 δρχ. για κάθε τέκνο. Εξάλλου, μισθωτοί των οποίων οι αποδοχές ήταν χαμηλότερες των 150.000 δρχ. και με την ΑΤΑ του α' 4μήνου του 1986 υπερέβησαν το παραπάνω ποσό, έλαβαν τμήμα ΑΤΑ μέχρι της συμπλήρωσής του ποσού αυτού.
- δ. Στους μισθωτούς πολλαπλής απασχόλησης θα χορηγείται ΑΤΑ από μια μόνο πηγή, κατ' επιλογήν του μισθωτού.
- ε. Η χορήγηση άλλων αυξήσεων πέραν της ΑΤΑ απαγορεύεται. (Εξαιρούνται οι αυξήσεις λόγω "ωρίμανσης"). Επειδή η απαγόρευση αυτή θα μπορούσε να οδηγήσει—αυστηρά ερμηνευόμενη—στην απαγόρευση καταβολής αυξήσεων λόγω ΑΤΑ σε μισθωτούς του ιδιωτικού τομέα των οποίων οι "πράγματι καταβαλλόμενες" αποδοχές υπερβαίνουν τις "νόμιμες" ή "συμβατικές", διευκρινίζεται ότι στις περιπτώσεις αυτές επιτρέπεται να υπολογίζεται η ΑΤΑ επί των νομίμων αποδοχών και το ποσό που προκύπτει να προστίθεται στις πράγματι καταβαλλόμενες αποδοχές.
- στ. Τα κλιμάκια της ΑΤΑ (50.000 - 75.000 - 100.000 δρχ.) που ισχύουν από 1.1.84 δεν μεταβάλλονται.

- ζ. Επιτρέπονται οι εφάπαξ παροχές σε χρήμα ή σε είδος, τα πριμ παραγωγικό-
τητας και παρουσίας και οι απολαβές που προέρχονται από τη συμμετοχή
των εργαζομένων στα κέρδη, εφόσον εχορηγούνται αποδεδειγμένα επί σειρά ετών
πρίν από την 18.10.85 ή έστω το προηγούμενο έτος, είτε έπειτα από συμφωνίες
είτε οικειοθελώς από τον εργοδότη. Οι παροχές αυτές δεν πρέπει να είναι
ανώτερες από αυτές του προηγούμενου έτους. (Εγκύκλιος ΥΠ.ΕΘ.Ο. 55/1/3.1.86).
- η. Αυξήσεις που καταβάλλονται κατά παράβαση της κυβερνητικής πολιτικής δεν
υπολογίζονται στις δαπάνες που εκπίπτονται από το φορολογητέο εισόδημα
των επιχειρήσεων ή των εργοδοτών, ούτε για τον καθορισμό του κόστους πα-
ραγωγής, ούτε για οποιοδήποτε άλλο σκοπό. Στις περιπτώσεις αυτές επιβάλ-
λεται με υπουργική απόφαση και πρόστιμο μέχρι 5% επί των ακαθαρίστων κερδών.
Διαζευκτικά επιτρέπεται η καταβολή δραχμικού προστίμου 100.000 - 100.000.000
δρχ., σύμφωνα με την Π.Ν.Π. της 21.12.85 που κυρώθηκε με τον νόμο 1589/86.
Εξάλλου, για την χορήγηση κάθε μορφής αυξήσεως στους εργαζομένους του
ευρύτερου δημόσιου τομέα απαιτείται έγκριση της Γεν. Γραμματείας Δημοσίων
Επιχειρήσεων και Οργανισμών του ΥΠ.ΕΘ.Ο.

2. Φορολογικά μέτρα

Η πολιτική μισθών συμπληρώθηκε με τα φορολογικά μέτρα που περιλαμβάνονται στον
προϋπολογισμό που κατατέθηκε στη Βουλή (27.11.85). Σε ότι αφορά τον φόρο εισοδή-
ματος φυσικών προσώπων, η φορολογική κλίμακα, οι εκπτώσεις από το ποσό του φόρου
και οι εκπτώσεις ενοικίου παραμένουν αμετάβλητες, ενώ τα ανώτατο όριο της "μείωσης"
του εισοδήματος από μισθωτές υπηρεσίες αναπροσαρμόζεται κατά 17,6% (από 255.000
σε 300.000 δρχ.).

3. Δεδομένα και υποθέσεις για τις εξελίξεις του 1986

Η εκτίμηση των επιπτώσεων της εισοδηματικής πολιτικής στηρίζεται στα εξής
δεδομένα και υποθέσεις:

- α. Λόγω της ισχύος της Π.Ν.Π. δεν θεωρείται πιθανό ότι θα υπάρξουν σημαντικές
υπερβάσεις της πολιτικής μισθών. Στο βαθμό πάντως που θα υπάρξουν, αναμέ-
νεται ότι κατά μεγάλο μέρος θα αντισταθμιστούν από το γεγονός ότι στον
ιδιωτικό τομέα η ΑΤΑ θα υπολογίζεται επί των "νομίμων" αποδοχών: αυτό ση-
μαίνει ότι οι μισθολογικές αυξήσεις που καταρχήν προκύπτουν από την ΑΤΑ
περιορίζονται ακόμη περισσότερο στις περιπτώσεις όπου οι πράγματι καταβαλ-
όμενες αποδοχές είναι μεγαλύτερες από τις νόμιμες. (Παράδειγμα: έστω
μισθωτός με νόμιμες/συμβατικές αποδοχές 40.000 δρχ. και πράγματι καταβαλ-
όμενες--κατόπιν ατομικής συμφωνίας--50.000 δρχ. Η ΑΤΑ--πχ. του 4,5%--θα

υπολογισθεί επί των 40.000 δρχ. και φθάνει τις 1.800 δρχ. Έτσι οι πράγματι καταβαλλόμενες αποδοχές θα αυξηθούν μόνο κατά 3,6%).

- β. Σε σχέση με τα παραπάνω, παρατηρείται ότι δεν υπάρχουν ακόμη στοιχεία των δειγματοληπτικών ερευνών της ΕΣΥΕ για την εξέλιξη της αμοιβής εργασίας κατά τη διάρκεια του 1986. Υπάρχουν, όμως, ορισμένες ενδείξεις. (1) Οι χαμένες εργατο-ώρες από απεργίες και στάσεις εργασίας κατά το α' δίμηνο του 1986 εμφανίζονται αυξημένες κατά 5% σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 1985' (2) όλες σχεδόν οι απεργίες που πραγματοποιήθηκαν για τη διεκδίκηση αιτημάτων που υπερέβαιναν την κυβερνητική εισοδηματική πολιτική κηρύχθηκαν παράνομες με δικαστικές αποφάσεις πρωτοδικείων και εφετείων' (3) μέχρι στιγμής οι αρμόδιες υπηρεσίες διαπίστωσαν παραβάσεις της εισοδηματικής πολιτικής (του ν. 1584/86) σε 5 επιχειρήσεις, στις οποίες και επιβλήθηκαν πρόστιμα ως εξής:

-Τυποεκδοτική Α.Ε. (εφημερίδα "ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ"), 28.2.86, παράνομες αυξήσεις σε 150 μισθωτούς, πρόστιμο 15.000.000 δρχ.

-Πειραιϊκή-Πατραϊκή Βόλου, 31.3.86, παράνομες αυξήσεις σε 180 μισθωτούς, πρόστιμο 2.360.000 δρχ.

-Α.Ε. Ήλιος TEN-KATE Σίνδου (Κλωστοϋφαντουργία), 26.3.86, παράνομες αυξήσεις σε 322 μισθωτούς, πρόστιμο 3.000.000 δρχ.

-Κοινοπραξία - Τεχνική Ένωση Α.Ε., 26.3.86, παράνομες αυξήσεις σε 141 μισθωτούς, πρόστιμο 600.000 δρχ.

-Εμπορική Τράπεζα της Ελλάδος, 4.6.86, παράνομες αυξήσεις σε διευθυντικά στελέχη, πρόστιμο 100.000.000 δρχ.

- γ. Κατ' εξαίρεση, όπως προκύπτει από στοιχεία της εισηγητικής εκθέσεως του προϋπολογισμού, οι μέσες ακαθάριστες αποδοχές των δημοσίων υπαλλήλων αναμένεται να αυξηθούν κατά 4 περίπου ποσοστιαίες μονάδες περισσότερο απ' ό,τι δικαιολογεί η εισοδηματική πολιτική, κυρίως λόγω της πρόσθετης δαπάνης που θα προκληθεί από την ολοκλήρωση της μονιμοποίησης του έκτακτου προσωπικού και από την έναρξη εφαρμογής νέων μισθολογίων για τους δικαστικούς και στρατιωτικούς.
- δ. Οι τιμές καταναλωτή το 1986 αυξήθηκαν ήδη κατά 6,4% το α' 4μηνο, κατά 0,5% τον Μάιο, και κατά 1,8% τον Ιούνιο. Σύμφωνα με το Τμήμα Τιμών, η συνολική αύξηση για το β' 4μηνο θα φθάσει το 1,5% και για το γ' 4μηνο το 7,2%, ενώ η μέση ετήσια αύξηση για το 1986 θα είναι 22,4% και η αύξηση μεταξύ Δεκεμβρίου 1985/Δεκεμβρίου 1986 15,7%. (Σύμφωνα με μια άλλη, πειραματική, πρόβλεψη-- βλέπε Πίνακα 5-- η αύξηση για το β' 4μηνο θα είναι 1,0% και για το γ' 4μηνο 7,1%, ενώ η μέση ετήσια αύξηση του 1986 θα είναι 22,1% και η αύξηση

μεταξύ Δεκ. '85/Δεκ. '86 15,1%). Εάν, επιπλέον, ληφθεί υπόψη ότι, πρώτον, οι τιμές εισαγομένων αυξήθηκαν κατά 21,9% το γ' 4μηνο του 1985 και μειώθηκαν κατά 0,6% το α' 4μηνο του 1986, ενώ προβλέπεται (από το Τμήμα Τιμών) να αυξηθούν κατά 2,2% το β' 4μηνο του 1986 και κατά 4,5% το γ' 4μηνο του 1986, και, δεύτερον, χορηγήθηκε ΑΤΑ 4,5% την 1.1.86 και 1,3% την 1.5.86, ενώ υπολογίζεται ότι η ΑΤΑ της 1.9.86 θα είναι 4,5%, τότε προκύπτει ότι μετά την ΑΤΑ της 1.9.86 θα έχει περίπου μηδενισθεί η σωρευτική ετήσια απόκλιση μεταξύ της ΑΤΑ που θα έχει όντως χορηγηθεί και της ΑΤΑ που θα έπρεπε να είχε χορηγηθεί. Ειδικότερα, στο τέλος του 1986 η απόκλιση αυτή θα κυμαίνεται μεταξύ -0,4% και +0,2%, (ανάλογα με το αν η εξέλιξη του Δ.Τ.Κ. θα ακολουθήσει την πρόβλεψη του Τμήματος Τιμών ή την πειραματική πρόβλεψη του Πίνακα 5).

- ε. Η προσθετική επίπτωση της "ωρίμανσης" (που ποικίλλει από κλάδο σε κλάδο) υπολογίζεται σε 3 μονάδες περίπου για το σύνολο του αστικού τομέα. Εξάλλου οι ακαθάριστες μηνιαίες αποδοχές ενός μέσου μισθωτού στο τέλος του 1985 εκτιμώνται σε 70.000 δρχ. περίπου.

4. Επιπτώσεις της εισοδηματικής πολιτικής το 1986

- α. ΣΥΝΟΛΟ ΑΣΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ. Οι μέσες ονομαστικές αποδοχές προ φορολογίας στον αστικό τομέα της οικονομίας θα αυξηθούν το 1986 κατά 13,6% (έναντι 20,8% το 1985), ενώ οι πραγματικές προ φορολογίας αποδοχές θα μειωθούν κατά 7,2% (έναντι αυξήσεως κατά 1,3% το 1985)^(*). Η δημοσιονομική απορρόφηση δεν θα είναι μεγάλη (παρά τη μη αναπροσαρμογή της κλίμακας και των "TAX CREDITS"), αφενός λόγω των μικρών ονομαστικών αυξήσεων των εισοδημάτων και αφετέρου λόγω της αναπροσαρμογής της "μείωσης" του εισοδήματος από μισθωτές υπηρεσίες. Έτσι το ονομαστικό διαθέσιμο εισόδημα του μέσου μισθωτού θα αυξηθεί το 1986 κατά 12,3% (έναντι 21,7% το 1985) και το πραγματικό διαθέσιμο θα μειωθεί κατά 8,3% (έναντι αυξήσεως κατά 2,0% το 1985). Εξάλλου, αν το μη γεωργικό ΑΕΠ μειωθεί κατά 0,7% το 1986 (έναντι αυξήσεως κατά 2,6% το 1985) και ο αριθμός των απασχολούμενων μισθωτών αυξηθεί κατά 0,5% (έναντι εκτιμωμένης αυξήσεως κατά 1,4% το 1985), τότε το προϊόν ανά μισθωτό θα μειωθεί κατά 1,2% (1985: +1,2%), το σύνολο των εγχωρίων μισθών και ημερομισθίων (WAGE BILL) θα αυξηθεί κατά 14,2% (1985: + 22,5% σύμφωνα με εκτιμήσεις του γράφοντος, + 23,2% σύμφωνα με τους Εθνικούς Λογαριασμούς), και το

(*) Σημείωση: Όλες οι μεταβολές των πραγματικών αποδοχών για το 1986 έχουν υπολογισθεί με βάση την πρόβλεψη του Τμήματος Τιμών για τον Δ.Τ.Κ. (μέσα επίπεδα 22,4%, αρχή-τέλος 15,7%).

κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος στον αστικό τομέα θα αυξηθεί κατά 15% (1985 : + 19,3% σύμφωνα με εκτιμήσεις του γράφοντος, + 20% σύμφωνα με τους Εθνικούς Λογαριασμούς). Αυτή ακριβώς η επιβράδυνση του ρυθμού αύξησης του κόστους εργασίας θα συμβάλει (μαζί με άλλους παράγοντες) στη συγκράτηση της αύξησης των τιμών καταναλωτή κάτω από 16% μεταξύ αρχής και τέλους του 1986. Παράλληλα, αν το μη γεωργικό ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές αυξηθεί κατά 21%, τότε το ποσοστό συμμετοχής των εγχώριων μισθών στο μη γεωργικό ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές θα μειωθεί κατά 3 περίπου εκατοστιαίες μονάδες (από 55,6% —σύμφωνα με εκτιμήσεις του γράφοντος— ή από 57,9%—σύμφωνα με τους Εθνικούς Λογαριασμούς—το 1985 σε 52,5% ή 54,7% αντιστοίχως το 1986). (Βλέπε Πίνακα 3).

- β. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ. Στη μεταποίηση προβλέπεται ότι το 1986 οι ωριαίες και οι εβδομαδιαίες αποδοχές των εργατών θα αυξηθούν κατά 14,3% και οι μηνιαίες των υπαλλήλων κατά 13,3%, ενώ σε πραγματικούς όρους οι αντίστοιχες μειώσεις θα κυμανθούν περί το 7%. Αν η παραγωγή μείνει στάσιμη, η απασχόληση αυξηθεί κατά 0,5% και ο μέσος χρόνος εργασίας δεν μεταβληθεί, τότε η παραγωγή ανά ώρα και ανά άτομο θα μειωθεί κατά 0,5%, ενώ το κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος θα αυξηθεί κατά 14,9%.

Το 1985, εξάλλου (σύμφωνα με τελικά στοιχεία), η βιομηχανική παραγωγή αυξήθηκε κατά 1,3%, η απασχόληση μειώθηκε κατά 1,2%, ο μέσος χρόνος εργασίας αυξήθηκε (για πρώτη φορά από το 1978) κατά 2,7%, η παραγωγή ανά ώρα μειώθηκε κατά 0,2% και η παραγωγή ανά απασχολούμενο αυξήθηκε κατά 2,5%. Η ετήσια αύξηση των ωριαίων αποδοχών ήταν 19,8%, των εβδομαδιαίων 23,1%, και των μηνιαίων 23%.

Έτσι το κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος αυξήθηκε κατά 20,1%. Επισημένεται η δυσεξήγητη αύξηση των μηνιαίων αποδοχών των υπαλλήλων, που όχι μόνο ήταν μεγαλύτερη από την αναμενόμενη, αλλά είναι και περίπου ίση με την αύξηση των αποδοχών των εργατών: υπενθυμίζεται ότι επειδή οι αποδοχές των υπαλλήλων είναι υψηλότερες απ' αυτές των εργατών σε απόλυτα επίπεδα, συνήθως αυξάνονται βραδύτερα, λόγω της κλιμάκωσης της ΑΤΑ (Βλέπε Πίνακα 4).

- γ. ΑΛΛΟΙ ΚΛΑΔΟΙ. Όπως προκύπτει από την εισηγητική έκθεση του προϋπολογισμού οι μέσες αποδοχές των δημοσίων υπαλλήλων θα αυξηθούν το 1986 κατά 15,9%. (Η αντίστοιχη αύξηση για το 1985 υπολογίζεται τώρα σε 23,6%, μετά την αναθεώρηση των στοιχείων για την αύξηση του αριθμού των δημοσίων υπαλλήλων η οποία έφθασε το 5,2%, ενώ οι συνολικές δαπάνες για αποδοχές αυξήθηκαν κατά 30%). Εξάλλου, αν ληφθεί υπόψη μόνο η ΑΤΑ, οι ονομαστικές αυξήσεις κυμαίνονται από 11,1% (για τους χαμηλόμισθους υπαλλήλους του 28ου κλιμακίου) έως 6,7% (για υπαλλήλους του 1ου μισθολογικού κλιμακίου), ενώ οι

αντίστοιχες μειώσεις σε πραγματικούς όρους κυμαίνονται από 9,2% έως 12,8%. (Βλέπε Πίνακες 7,9,10).

Οι κατώτατες αποδοχές των ανειδίκευτων εργατοϋπαλλήλων, που αμείβονται σύμφωνα με την Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας, θα αυξηθούν κατά 10,7% (πραγματική μείωση 9,6%), έναντι αυξήσεως κατά 17,9% το 1985 (πραγματική μείωση 1,2%) . (Βλέπε Πίνακα 1).

Οι μηνιαίες αποδοχές των υπαλλήλων καταστημάτων λιανικού εμπορίου θα αυξηθούν το 1986 κατά 14,4%, έναντι αυξήσεως κατά 23% το 1985. (Βλέπε Πίνακα 1).

Τέλος, οι αποδοχές των μισθωτών που απασχολούνται στα ορυχεία-μεταλλεία-λατομεία θα αυξηθούν το 1986 κατά 15,1%. Το 1985 οι εβδομαδιαίες αποδοχές των εργατοτεχνικών στον κλάδο αυτό αυξήθηκαν κατά 24,7% , ενώ οι μηνιαίες αποδοχές των υπαλλήλων αυξήθηκαν κατά 24,3%.

- δ. ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ. Ο συνδυασμός της εισοδηματικής και της συναλλαγματικής πολιτικής της κυβερνήσεως αναμένεται ότι θα βελτιώσει αισθητά την ανταγωνιστικότητα των ελληνικών προϊόντων. Συγκεκριμένα, στο βαθμό που η ανταγωνιστικότητα εξαρτάται μόνο (ή κυρίως) από το κόστος εργασίας, υπολογίζεται ότι ενώ το κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος στον αστικό τομέα εκφρασμένο σε δραχμές θα αυξηθεί το 1986 κατά 15% (μέσα επίπεδα) ή κατά 17,7% μεταξύ του β' 4μήνου του 1985 (δηλαδή πριν από την υποτίμηση) και του γ' 4μήνου του 1986, το "διορθωμένο" κόστος εργασίας (που είναι εκφρασμένο σε ένα καλάθι ξένων νομισμάτων) θα μειωθεί κατά 11,7% το 1986 (μέσα επίπεδα) και η μείωση μεταξύ του β' 4μήνου του 1985 και του γ' 4μήνου του 1986 θα φθάσει το 15,7%.
- ε. "ΨΑΛΙΔΑ" ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΚΑΙ "ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΑΝΑΓΚΑΙΟ" ΕΙΣΟΔΗΜΑ. Λόγω της διατηρήσεως των κλιμακίων της ΑΤΑ (σε συνδυασμό με τη μη χορήγηση της ΑΤΑ της 1.1.86 στους μισθωτούς με αποδοχές άνω των 150.000 δρχ.) θα συνεχιστεί και το 1986 η τάση σμικρύνσεως των μισθολογικών διαφορών με βραδύτερο όμως ρυθμό, επειδή οι ονομαστικές αυξήσεις θα είναι μικρές για όλα τα επίπεδα αποδοχών. (Βλέπε Πίνακες 13,14).

Εξάλλου, λόγω της περιοριστικής εισοδηματικής πολιτικής αναμένεται να αυξηθεί το 1986 η απόσταση μεταξύ των μέσων ακαθάριστων αποδοχών στον αστικό τομέα και των ακαθάριστων αποδοχών που είναι αναγκαίες (κατά απασχολούμενο) για την κάλυψη των καταναλωτικών δαπανών ενός μέσου νοικοκυριού με επικεφαλής μισθωτό, από τα οικονομικώς ενεργά μέλη του. Υπολογίζεται ότι στο τέλος του 1985 οι μέσες αποδοχές καλύπτουν μόνο το 86% των "αναγκαίων" και ότι το ποσοστό αυτό θα μειωθεί το 1986. (Βλέπε Πίνακες 16,15).

στ. ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΕΣ ΣΥΓΚΡΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣΤΙΚΗΣ ΔΥΝΑΜΗΣ ΤΩΝ ΑΠΟΔΟΧΩΝ.

Αν ληφθούν υπόψη μόνο οι αυξήσεις λόγω ΑΤΑ για ένα μέσο μισθωτό (αποδοχές 40.000 δρχ. την 1.1.82, 70.071 δρχ. την 31.12.85) τότε το ονομαστικό εισόδημα του μισθωτού αυτού θα αυξηθεί κατά 9,2% το 1986 σε μέσα επίπεδα και κατά 9,0% μεταξύ αρχής και τέλους του έτους. Επειδή, όμως, οι τιμές καταναλωτή θα αυξηθούν κατά 22,4% σε μέσα επίπεδα και μόνο κατά 15,7% μεταξύ αρχής-τέλους, η πραγματική μείωση του εισοδήματος θα είναι 10,8% (μέσα επίπεδα) και 5,8% (αρχή-τέλος). Σχετικά με τη διαφορά αυτή επισημαίνονται τα εξής: (1) η μεταβολή των μέσων επιπέδων είναι αυτή που πρέπει να συσχετισθεί με τα ετήσια μεγέθη της οικονομίας, πχ. την καταναλωτική ζήτηση· (2) η σχετικά μικρή μείωση της αγοραστικής δύναμης μεταξύ αρχής και τέλους του 1986 πρέπει να εκτιμηθεί σε συνδυασμό με τις αντίστοιχες μεταβολές του 1985. Συγκεκριμένα, για τον ίδιο μέσο μισθωτό παρατηρείται το 1985 το αντίστροφο φαινόμενο : η πραγματική μείωση του εισοδήματος είναι σε μέσα επίπεδα μόνο 2,6%, αλλά μεταξύ αρχής και τέλους του έτους φθάνει το 7,4% . Αν η διετία 1985-86 αντιμετωπισθεί συνολικά , προκύπτει ότι η πραγματική μείωση του εισοδήματος του μέσου μισθωτού μεταξύ 1984 και 1986 φθάνει το 13,1% σε μέσα επίπεδα και το 12,8% μεταξύ αρχής (του 1985) και τέλους (του 1986). (Βλέπε Πίνακα 8).

Εξάλλου, αν εκτός από την ΑΤΑ ληφθεί υπόψη και η ωρίμανση (3%) για ένα μέσο μισθωτό, προκύπτει ότι η πραγματική μείωση του εισοδήματος το 1986 θα είναι 8,3% σε μέσα επίπεδα και μόνο 3,2% μεταξύ αρχής και τέλους του έτους. Η πραγματική μείωση, όμως, μεταξύ του β' 4μήνου του 1985 (πριν από τη λήψη των μέτρων) και του γ' 4μήνου του 1986 φθάνει το 12%.

Τέλος, από τους δείκτες του Πίνακα 2 προκύπτει ότι στον αστικό τομέα της οικονομίας η αγοραστική δύναμη των μέσων προ φορολογίας αποδοχών θα μειωθεί (όπως ήδη αναφέρθηκε πιο πάνω) κατά 7,2% και το επίπεδό της θα είναι το χαμηλότερο της 9ετίας 1978-86.

Η αγοραστική δύναμη του μέσου διαθέσιμου εισοδήματος θα είναι η χαμηλότερη της 10ετίας 1977-86.

ΑΝΘΙΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΣΤΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΠΑΡΑΓΟΓΙΚΟΤΗΤΑ, ΤΙΜΕΣ: 1975-86

(ποσοστά ετήσιας μεταβολής)

ΣΥΝΟΛΟ ΑΣΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ ⁽¹⁾	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986 (πρόβλ.)
- Τιμές καταναλωτή	13,4	13,3	12,1	12,6	19,0	24,9	24,5	21,0	20,2	18,5	19,3	22,4
- Μέσες αποδοχές προ φορολογίας (ονομ.)	22,6	22,7	19,2	21,8	18,8	20,6	24,0	26,1	17,2	23,1	20,8	13,6
- " " " " (πραγμ.)	8,1	8,3	6,3	8,2	-0,2	-3,4	-0,4	4,2	-2,5	3,9	1,3	-7,2
- Διαθέσιμο εισόδημα μέσου μισθωτού (ονομ.)	22,0	21,7	21,0	20,3	16,9	23,4	21,4	24,4	15,8	22,2	21,7	12,3
- " " " " (πραγμ.)	7,6	7,4	7,9	6,9	-1,8	-1,2	-2,5	2,8	-3,7	3,1	2,0	-8,3
- Προϊόν ανά απασχολούμενο μισθωτό	4,7	3,6	-0,1	3,3	2,7	-0,6	-1,0	-0,5	1,0	1,3	1,2	-1,2
- Κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος	17,1	18,5	19,3	17,9	15,7	21,3	25,2	26,7	16,1	21,6	19,3	15,0
ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ⁽²⁾												
- Ημερησίες αποδοχές εργατών (ονομ.)	24,7	28,6	20,9	23,6	20,6	27,2	27,2	33,5	19,4	26,3	19,8	14,3
- " " " " (πραγμ.)	9,9	13,5	7,7	9,8	1,3	1,9	2,1	10,4	-0,7	6,6	0,4	-6,6
- Εβδομ. αποδοχές εργατών (ονομ.)	21,4	26,0	18,7	24,2	20,4	25,5	23,8	30,3	19,2	25,3	23,1	14,3
- " " " " (πραγμ.)	7,0	11,3	5,8	10,3	1,2	0,5	-0,6	7,8	-0,8	5,7	3,1	6,6
- Μηνιαίες αποδοχές υπαλλήλων (ονομ.)	20,4	22,9	19,8	19,0	18,6	22,0	25,4	22,5	14,3	24,1	23,0	13,3
- " " " " (πραγμ.)	6,2	8,4	6,8	5,7	-0,3	-2,3	0,8	1,2	-4,9	4,7	3,1	-7,4
- Παραγωγή ανά απασχολούμενο άτομο	3,6	4,2	-3,1	4,4	3,3	-0,2	-2,3	-5,2	0,7	1,9	2,5	-0,5
- " " " " ώρα εργασίας	6,2	6,3	-1,2	3,9	3,5	1,0	0,5	-3,0	0,8	2,8	-0,2	-0,5
- Κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος	17,3	21,0	22,4	18,9	16,6	25,9	26,6	37,6	18,4	22,9	20,1	14,9
- Τιμές πρώτων υλών και ημικατ. προϊόντων	-8,3	19,4	7,2	1,8	23,2	26,7	21,8	12,0	27,5	27,3	19,6	
- Τιμές ετοιμών βιομηχανικών προϊόντων	8,1	10,8	12,5	9,7	20,2	30,4	24,2	16,8	20,8	18,3	19,8	
ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ⁽³⁾												
- Μηνιαίες αποδοχές υπαλλήλων (ονομ.)	...	23,4	21,7	21,4	17,7	20,2	21,8	37,5	22,1	25,2	23,0	14,4
- " " " " (πραγμ.)	...	8,9	8,5	7,9	-1,1	-3,7	-2,2	13,7	1,6	5,7	3,1	-6,5
ΑΝΕΙΔΙΚΕΥΤΟΙ ΕΡΓΑΤΟΥΠΑΛΛΗΛΟΙ⁽⁴⁾												
- Κατώτατες αποδοχές (ονομ.)	21,5	22,0	17,3	23,0	17,9	22,0	24,1	46,4	15,4	25,8	17,9	10,7
- " " " " (πραγμ.)	7,1	7,7	4,6	9,2	-0,9	1,2	-0,3	21,0	-4,0	6,2	-1,2	-9,6

- Σημείωση:** (1) Εκτιμήσεις Τράπεζας Ελλάδος. Για τον υπολογισμό του κόστους εργασίας, από το σύνολο των μισθών και ημερομισθίων (WAGE BILL) αφαιρέθηκε το καθαρό εργατικό εισόδημα εκ της αλλοδαπής. Για το διαθέσιμο εισόδημα, οι υπολογισμοί αφορούν μισθωτό με μέσες ακαθάριστες αποδοχές (68.800 δρχ. το 1985) με μη εργαζόμενη (α) σύζυγο και ένα ή δύο παιδιά, ο οποίος στο 40% των περιπτώσεων πληρώνει ενοίκιο (18.000 δρχ. το μήνα το 1985).
- (2),(3) Επεξεργασία στοιχείων δειγματοληπτικών ερευνών ΕΣΥΕ. Για τις τιμές ετοιμών βιομηχ. προϊόντων χρησιμοποιήθηκε ο δείκτης τιμών χονδρικής της ΕΣΥΕ για "τελικά προϊόντα εγχώριας βιομηχ. παραγωγής για εσωτερική κατανάλωση", ενώ για τις τιμές πρώτων υλών ο τιμάρημος χονδρικής Αθηνών-Πειραιώς της Τραπέζης Ελλάδος για "πρώτες ύλες και ημικατεργασμένα προϊόντα (συναλλαγές εσωτερικού)".
- (4) Επεξεργασία στοιχείων Εθνικών Γενικών Συλλογικών Συμβάσεων Εργασίας. Τα αναγραφόμενα ποσοστά αποτελούν εκτίμηση της μέσης σταθμικής αύξησης των κατωτάτων αποδοχών όλων των κατηγοριών των ανειδίκευτων (αγώνων και εγγάμων, εργατών και υπαλλήλων, με ή χωρίς προϋπηρεσία) και περιλαμβάνουν και τις επιπτώσεις της καθιέρωσης νέων επιδομάτων και της επεκτάσεως (ή μειώσεως) των υφισταμένων κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης 12ετίας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

ΕΞΕΛΙΞΗ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΜΕΣΟΥ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΣΤΟΝ ΑΣΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ: 1974-1986

Έτος	Πραγματικές ετήσιες αποδοχές προ φορολογίας			Πραγματικό διαθέσιμο εισόδημα		
	Ποσοστό μεταβολής	1974=100	1978=100	Ποσοστό μεταβολής	1974=100	1978=100
1974	...	100,0	74,2	...	100,0	75,0
1975	8,1	108,1	80,3	7,6	107,6	80,7
1976	8,3	117,1	86,9	7,4	115,6	86,7
1977	6,3	124,4	92,4	7,9	124,7	93,5
1978	8,2	134,7	100,0	6,9	133,3	100,0
1979	-0,2	134,4	99,8	-1,8	130,9	98,2
1980	-3,4	129,8	96,4	-1,2	129,3	97,0
1981	-0,4	129,3	96,0	-2,5	126,1	94,6
1982	4,2	134,7	100,0	2,8	129,6	97,2
1983	-2,5	131,3	97,5	-3,7	124,8	93,7
1984	3,9	136,4	101,3	3,1	128,7	96,6
1985	1,3	138,2	102,6	2,0	131,3	98,5
1986(πρόβλ.)	-7,2	128,2	95,2	-8,3	120,4	90,3

Πηγή:

Βλέπε πίνακες 1 και 3.

Σημείωση: Το 1974 και το 1978 επιλέχθηκαν ως έτη βάσεως επειδή: (α) το 1974 είναι η τελευταία χρονιά ύφεσης και πληθωριστικής έκρηξης πριν αρχίσει η ανάκαμψη της μεταπολιτευτικής περιόδου, (β) το 1978 είναι η τελευταία χρονιά αύξησης των πραγματικών εισοδημάτων στην πρώτη μεταπολιτευτική περίοδο και ακολουθείται από νέα περίοδο ύφεσης και πληθωριστικής έκρηξης.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

ΣΥΝΟΨΗ ΕΞΕΛΙΞΕΩΝ ΣΤΟΝ ΑΣΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ: 1982 - 1986

(Ποσοστά μέσης ετήσιας μεταβολής)

Μέγεθος	1982	1983	1984	1985	1986 (πρόβ.)
Δείκτης τιμών καταναλωτή (1)	21,0	20,2	18,5	19,3	22,4
Μη γειωγικό ακαθ. εγγ. προϊόν					
- σε σταθερές τιμές (2)	-0,5	2,0	2,5	2,6	-0,7
- σε τρέχουσες τιμές (3)	22,0	20,4	21,4	22,1	21,0
Απασχολούμενοι μισθωτοί (4)	0,0	1,0	1,2	1,4	0,5
Προϊόν ανά μισθωτό (5)=(2):(4)	-0,5	1,0	1,3	1,2	-1,2
Μέσες αποδοχές προ φορολογίας					
- σε ονομαστικούς όρους (6)	26,1	17,2	23,1	20,8	13,6
- σε πραγματικούς όρους (7)=(6):(1)	4,2	-2,5	3,9	1,3	-7,2
Διαθέσιμο εισόδημα μέσου μισθωτού					
- σε ονομαστικούς όρους (8)	24,4	15,8	22,2	21,7	12,3
- σε πραγματικούς όρους (9)=(8):(1)	2,8	-3,7	3,1	2,0	-8,3
Κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος (10)= =(6):(5)=(11):(2)	26,7(29,7)	16,1 (19,0)	27,6(20,0)	19,3(20,0)	15,0(15,8)
Εύνολο εγχώριων μισθών και ημερομισθίων (11)= =(4)X(6)	26,1(29,0)	18,4 (21,3)	24,6(22,8)	22,5(23,2)	14,2(14,8)
Ποσοστό συμμετοχής των εγχώριων μισθών και ημερομισθίων στο μη γειωγικό ΑΕΠ (12)=(11):(3) [σε τρέχουσες τιμές]	54,8(56,2)	54,0 (56,7)	55,4(57,4)	55,6(57,9)	52,5(54,4)

Σημείωση: (α) Στα μεγέθη (10), (11) και (12) μέσα σε παρένθεση αναγράφονται εκτιμήσεις των Εθνικών Λογαριασμών που συμβαίνουν να διαφέρουν από τις εκτιμήσεις του γράφοντος.

(β) Στους "εγχώριους" μισθούς και ημερομισθία δεν περιλαμβάνεται το καθαρό εργατικό εισόδημα από την αλλοδαπή.

(γ) Οι υπολογισμοί για το διαθέσιμο εισόδημα αφορούν μισθωτό με μέσες αποδοχές (31.305 δρχ. το 1981, 39.476 δρχ. το 1982, 46.266 δρχ. το 1983, 56.953 δρχ. το 1984, και 68.800 δρχ. το 1985) με μη εργαζόμενη σύζυγο και ένα ή δύο παιδιά, ο οποίος στο 40% των περιπτώσεων πληρώνει ενοίκιο (12.000 δρχ. το μήνα το 1981, 13.000 δρχ. το 1982, 14.000 δρχ. το 1983, 16.000 δρχ. το 1984 και 18.000 το 1985).

Για τους υπολογισμούς έχουν ληφθεί υπόψη κρατήσεις 13% υπέρ των ασφαλιστικών ταμείων επίσης έχει ληφθεί υπόψη η έκπτωση 10% στον καταβαλλόμενο φόρο λόγω παρακρατήσεως στην πηγή.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4

ΣΥΝΟΨΗ ΕΞΕΛΙΞΕΩΝ ΣΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ: 1982 - 1986

(Ποσοστά μέσης ετήσιας μεταβολής)

Μ έ τ ρ ο ς	1982	1983	1984	1985	1986 (πρόβ.)
Βιομηχανική παραγωγή	-5,1	-0,5	2,3	1,3	0,0
Βιομηχανική απασχόληση (άτομα)	0,1	-1,2	0,4	-1,2	0,5
Μέσος χρόνος εργασίας	-2,3	-0,2	-0,9	2,7	0,0
Συνολικές εργατο-ώρες	-2,2	-1,4	-0,5	1,5	0,5
Παραγωγή ανά άτομο	-5,2	0,7	1,9	2,5	-0,5
Παραγωγή ανά ώρα	-3,0	0,8	-2,8	-0,2	-0,5
Ωριαίες αποδοχές εργατών					
- σε ονομαστικούς όρους	33,5	19,4	26,3	19,8	14,3
- σε πραγματικούς όρους	10,4	-0,7	6,6	0,4	-6,6
Εβδομαδιαίες αποδοχές εργατών					
- σε ονομαστικούς όρους	30,3	19,2	25,3	23,1	14,3
- σε πραγματικούς όρους	7,8	-0,8	5,7	3,1	-6,6
Μηνιαίες αποδοχές υπαλλήλων					
- σε ονομαστικούς όρους	22,5	14,3	24,1	23,0	13,3
- σε πραγματικούς όρους	1,2	-4,9	4,7	3,1	-7,4
Κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος	37,6	18,4	22,9	20,1	14,9
Τιμές ετοίμων βιομηχ. προϊόντων	16,8	20,8	18,3	19,8	...
Τιμές πρώτων υλών και ημιματ. προϊόντων	12,0	27,5	27,3	19,6	...
Τιμές καταναλωτή	21,0	20,2	18,5	19,3	22,4

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων ΕΣΥΕ και Τράπεζας Ελλάδος.

Σημείωση: Για τις τιμές ετοίμων βιομηχανικών προϊόντων χρησιμοποιήθηκε ο δείκτης τιμών χονδρικής της ΕΣΥΕ για "τελικά προϊόντα εγχώριας βιομηχανικής παραγωγής για εσωτερική κατανάλωση", ενώ για τις τιμές πρώτων υλών ο τεμαριθμός χονδρικής Αθηνών-Πειραιώς της Τραπέζης Ελλάδος για "πρώτες ύλες και ημικατεργασμένα προϊόντα (συναλλαγές εσωτερικού)".

ΠΙΝΑΚΑΣ 5

ΜΙΣΘΟΙ ΚΑΙ ΤΙΜΕΣ: ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΒΛΕΨΗ 1986

Μέγεθος (μεταβολή σε %: αρχή-τέλος 4μήνου)	Τετράμηνα				Δεκ.'85/ Δεκ.'86
	1985γ'	1986α'	1986β'	1986γ'	
- Ποσοστό ATA	2,1	4,5	1,3	4,5	10,6
- ATA και ωρίμανση για ένα μέσο μισθωτό	2,6	4,8	2,1	4,7	12,0
- Κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος στον αστικό τομέα	2,6	5,6	2,9	5,6	14,7
- Τιμές εισαγομένων σε δρχ. (δείκτης χονδρικής)	21,9	-0,6	2,2	4,5	6,2
- Αγροτικές τιμές	...	4,0	4,0	4,9	13,5
- Καθαροί έμμεσοι φόροι	...	6,3	6,3	6,3	20,1
- Τιμές καταναλωτή (ΠΕΙΡΑΜ.ΠΡΟΒΛ.)	14,8	6,4	1,0	7,1	15,1*
- " " (ΠΡΟΒΛ.ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΤΙΜΩΝ)	14,8	6,4	1,5	7,2	15,7**

* Μέσα επίπεδα 1986/85: 22,1%

** " " " : 22,4%

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ATA: 1986

$$1.1.86 : 6,4 - 0,1886 \times 21,9 = 6,4 - 4,1 = 2,3$$

Χορηγήθηκε ATA 4,5%. Απόκλιση: + 2,2%

$$1.5.86 : 1,0 (\text{ή } 1,5) - 0,1886 \times (-0,6) = 1,0 (\text{ή } 1,5) + 0,1 = 1,1 (\text{ή } 1,6)$$

Χορηγήθηκε ATA 1,3%. Απόκλιση : +0,2 (ή -0,3)

$$1.9.86 : 7,1 (\text{ή } 7,2) - 0,1886 \times 2,2 = 7,1 (\text{ή } 7,2) - 0,4 = 6,7 (\text{ή } 6,8)$$

θα χορηγηθεί ATA 4,5%. Απόκλιση : -2,2 (ή -2,3)

Δεκ.'86/Δεκ.'85: Χορηγείται σωρευτική ATA 10,6%. Έπρεπε να χορηγηθεί 10,4% (ή 11,0).

Απόκλιση: +0,2% (ή -0,4%).

Σημείωση:

Η πειραματική πρόβλεψη για τον Δ.Τ.Κ. στηρίζεται στις εξής υποθέσεις:

α) Ο Δ.Τ.Κ. επηρεάζεται κατά 45% από το κόστος εργασίας, κατά 33% από τις τιμές εισαγομένων σε δρχ., κατά 16% από τις αγροτικές τιμές και κατά 6% από τους καθαρούς έμμεσους φόρους (στους συντελεστές αυτούς περιλαμβάνεται και το "MARK-UP"). Το κόστος εργασίας "περνάει" στις τιμές καταναλωτή κατά τα 2/3 στο ίδιο 4μηνο και κατά το 1/3 στο επόμενο. Οι τιμές εισαγομένων "περνούν" κατά το 1/2 στο ίδιο 4μηνο και κατά το 1/2 στο επόμενο. Οι αγροτικές τιμές και οι καθαροί έμμεσοι φόροι "περνούν" κατά 100% στο ίδιο 4μηνο.

β) Ο υπολογισμός του κόστους εργασίας γίνεται ως εξής: πρώτα υπολογίζεται η αύξηση των αποδοχών ενός μέσου μισθωτού (τέλος '85 : 70.000 δρχ.) λόγω ATA, στην συνέχεια προστίθεται η επίπτωση της ωρίμανσης, και τέλος γίνεται προσαρμογή για τη μεταβολή της παραγωγικότητας.

γ) Το ποσοστό του Δ.Τ.Κ. που προκύπτει από την εξίσωση επιμερίζεται ισομερώς στους μήνες κάθε 4μήνου και στη συνέχεια γίνεται διόρθωση για τις εποχιακές διακυμάνσεις: Δεκ.-Ιαν.: ± 0,5%, Φεβρ.-Μαρ.: ± 1,5%, Απρ.-Μάϊος: ± 0,3%, Ιουλ.: -0,5%, Αύγ.: -1,5%, Σεπτ.: +2,0%.

δ) Στον υπολογισμό του παρόντος πίνακα χρησιμοποιήθηκαν τα εξής εξωγενή δεδομένα: μεταβολή ΔΤΚ μέχρι και τον Ιούνιο 1986, εξέλιξη (μέχρι τον Μάϊο) και πρόβλεψη (μέχρι τον Δεκέμβριο) για τις τιμές εισαγομένων, εξέλιξη αγροτικών τιμών και καθαρών έμμεσων φόρων, ποσοστά ATA 1.1.86 και 1.5.86.

Κατηγορία	Αριθμός μισθωτών (άτομα)	Ετήσια δαπάνη για μισθούς και εισφορές στη κοινωνική ασφάλιση		Δραχμικό κόστος αύξησης της ετήσιας δαπάνης του 1986 κατά μία ποσοστιαία μονάδα (δισ. δρχ.)
		δισ. δρχ.	% κατανομή	
<u>Δημόσιο</u>	280.000 (μόνο απα- σχολούμενοι)	σύνολο: 564 (μισθοί: 435) (συντάξεις: 129)	0,296	5,6
<u>Ν.Π.Δ.Δ.</u> (ΙΚΑ, ΟΑΕΔ, ΟΓΑ, ΟΕΚ, Εργ. Εστία)	25.000	20	0,011	0,2
<u>Δημόσιες επιχ/σεις κοινής ωφελείας</u>	120.000	185	0,097	1,9
<u>Τράπεζες</u>	42.000	79	0,042	0,8
<u>Μικρή βιομηχανία</u>	114.000	75	0,039	0,7
<u>Μεγάλη βιομηχανία (εργάτες)</u>	270.000	235	0,123	2,4
<u>Μεγάλη βιομηχανία (υπάλληλοι)</u>	103.000	130	0,068	1,3
<u>Ορυχεία</u>	22.000	29	0,015	0,3
<u>Λιανικό εμπόριο</u>	57.000	47	0,025	0,5
<u>Λοιποί κλάδοι</u>	667.000	542	0,284	5,4
ΣΥΝΟΛΟ ΑΣΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ	1.700.000	1.906	1,000	19,1

Πηγή: Κατά προσέγγιση εκτιμήσεις που στηρίζονται στην επεξεργασία διαφόρων στοιχείων της ΕΣΥΕ, των Εθνικών Λογαριασμών, του Κρατικού προϋπολογισμού, ισολογισμών τραπεζών και δημ. επιχειρήσεων, κ.λ.π.

Σημείωση: Ειδικά για το Δημόσιο, στον πίνακα περιλαμβάνεται και η δαπάνη για συντάξεις. Επειδή οι συντάξεις που καταβάλλονται από το Κράτος δεν χρηματοδοτούνται από αντίστοιχες ασφαλιστικές κρατήσεις, περιλαμβάνονται -- μόνο αυτές -- στο εθνικολογιστικό μέγεθος των "μισθών και ημερομισθίων".

ΠΙΝΑΚΑΣ 7

ΑΥΞΗΣΕΙΣ ΜΕΣΩΝ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΩΝ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟΥΣ: 1986

Κατηγορία	Συντελεστής σταθμίσεως	Ποσοστό ετήσιας μεταβολής (ΑΤΑ και ωρίμανση)
Δημόσιο	0,296	15,9
Ν.Π.Δ.Δ. (ΙΚΑ, ΟΑΕΔ, ΟΓΑ, ΟΕΚ, Εργ. Εστία)	0,011	14,5
Δημόσιες Επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας	0,097	12,0
Τράπεζες	0,042	10,2
Μικρή βιομηχανία	0,039	10,7
Μεγάλη βιομηχανία (εργάτες)	0,123	14,3
Μεγάλη βιομηχανία (υπάλληλοι)	0,068	13,3
Ορυχεία	0,015	15,1
Λιανικό εμπόριο	0,025	14,4
Λοιποί κλάδοι	0,284	12,4
ΣΥΝΟΛΟ ΑΣΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ	1,000	13,6
(Δημόσιος τομέας)	(0,446)	(14,5)
(Ιδιωτικός τομέας)	(0,554)	(13,0)

Πηγή: (α) Οι συντελεστές σταθμίσεως (ποσοστό συμμετοχής του WAGE BILL κάθε κατηγορίας στο συνολικό) προκύπτουν από τον Πίνακα 6 και αφορούν το 1985. Ειδικά στο WAGE BILL του Δημοσίου περιλαμβάνονται και οι συντάξεις των δημοσίων υπαλλήλων, σύμφωνα με την πρακτική των Εθνικών Λογαριασμών.

(β) Η αύξηση των αποδοχών για κάθε κατηγορία υπολογίσθηκε με βάση ορισμένες εκτιμήσεις για το μέσο μισθό στην κατηγορία αυτή το 1985 και τη μέση επίπτωση της ωρίμανσης (που κυμαίνεται από 2% έως 4,5% -- για το σύνολο του αστικού τομέα ισούται με 3%). Τα ποσοστά της ΑΤΑ για το 1986 είναι 4,5% (1.1.86), 1,3% (1.5.86), 4,5% (1.9.86 -- πρόβλεψη).

Ειδικά για το Δημόσιο, χρησιμοποιήθηκε η πρόβλεψη του Προϋπολογισμού 1986 (αύξηση δαπανών για μισθούς και συντάξεις δημ. υπαλλήλων 16,8%, μόνο για μισθούς 16,5%), από την οποία προκύπτει κατά κεφαλήν αύξηση ίση με 15,9% (λόγω της προβλεπόμενης αύξησης του αριθμού των υπαλλήλων και των συνταξιούχων κατά 0,5% περίπου).

Ακαθάριστες μηνιαίες αποδοχές (δρχ.)							Ποσοστό μεταβολής (%)							
1.1.82	Μ.Ο. '84		Μ.Ο. '85		Μ.Ο. '86		Μ.Ο. '85/Μ.Ο. '84		Δεκ. '85/Δεκ. '84		Μ.Ο. '86/Μ.Ο. '85		Δεκ. '86/Δεκ. '85	
	Ονομ.	Πραγμ.	Ονομ.	Πραγμ.	Ονομ.	Πραγμ.	Ονομ.	Πραγμ.	Ονομ.	Πραγμ.	Ονομ.	Πραγμ.	Ονομ.	Πραγμ.
20.000	30.158	31.224	35.567	36.770	39.390	40.676	17,9	-1,2	17,8	-5,8	10,7	-9,6	10,6	-4,4
25.000	37.698	39.030	44.459	45.963	49.237	50.845	17,9	-1,2	17,8	-5,8	10,7	-9,6	10,6	-4,4
30.000	45.195	46.792	53.272	55.041	58.746	60.534	17,9	-1,2	17,6	-5,9	10,3	-9,9	10,0	-4,9
35.000	52.167	53.991	61.098	63.001	66.988	68.912	17,1	-1,8	16,7	-6,6	9,6	-10,5	9,4	-5,4
40.000	58.553	60.497	68.049	70.071	74.307	76.351	16,2	-2,6	15,8	-7,4	9,2	-10,8	9,0	-5,8
45.000	64.718	66.773	74.753	76.889	81.312	83.426	15,5	-3,2	15,1	-7,9	8,8	-11,1	8,5	-6,2
50.000	70.801	72.965	81.322	83.532	88.071	90.241	14,9	-3,7	14,5	-8,4	8,3	-11,5	8,0	-6,7
55.000	76.689	78.949	87.550	89.814	94.463	96.685	14,2	-4,3	13,8	-9,0	7,9	-11,8	7,7	-6,9
60.000	82.389	84.710	93.506	95.821	100.576	102.849	13,5	-4,9	13,1	-9,5	7,6	-12,1	7,3	-7,3
65.000	87.981	90.352	99.340	101.705	106.511	108.787	12,9	-5,4	12,6	-9,9	7,2	-12,4	7,0	-7,5
70.000	93.539	95.961	105.110	107.497	112.303	114.579	12,4	-5,8	12,0	-10,4	6,8	-12,7	6,6	-7,9
75.000	98.984	101.455	110.686	113.073	117.879	120.155	11,8	-6,3	11,5	-10,8	6,5	-13,0	6,3	-8,1
80.000	104.258	106.755	115.986	118.373	123.179	125.455	11,2	-6,8	10,9	-11,3	6,2	-13,2	6,0	-8,4
85.000	109.370	111.867	121.098	123.485	128.291	130.567	10,7	-7,2	10,4	-11,7	5,9	-13,5	5,7	-8,6
90.000	114.381	116.878	126.109	128.496	133.302	135.578	10,3	-7,5	9,9	-12,1	5,7	-13,6	5,5	-8,8
95.000	119.381	121.878	131.109	133.496	138.302	140.578	9,8	-8,0	9,5	-12,4	5,5	-13,8	5,3	-9,0
100.000	124.381	126.878	136.109	138.496	143.302	145.578	9,4	-8,3	9,2	-12,6	5,3	-14,0	5,1	-9,2
125.000	149.381	151.878	161.109	163.496	165.208	167.484	7,9	-9,6	7,6	-13,9	2,5	-16,3	2,4	-11,5
150.000	174.381	176.878	186.109	188.496	190.208	192.484	6,7	-10,6	6,6	-14,7	2,2	-16,5	2,1	-11,8
175.000	199.381	201.878	211.109	213.496	215.208	217.484	5,9	-11,2	5,8	-15,4	1,9	-16,7	1,9	-11,9

Σημείωση:

- (α) Οι υπολογισμοί έχουν γίνει με προβλεπόμενη αύξηση του ΔΤΚ το 1986 ίση με 22,4% (μέσα επίπεδα) και 15,7% (αρχή-τέλος). Τα ποσοστά της ΑΤΑ για το 1986 είναι 4,5% (1.1.86), 1,3% (1.5.86), και 4,5% (1.9.86).
- (β) Υπενθυμίζεται ότι το πρώτο κλιμάκιο του πίνακα (20.000 δρχ. την 1.1.82) αντιστοιχεί περίπου στις κατώτατες αποδοχές των ανειδίκευτων, ενώ το πέμπτο κλιμάκιο (40.000 δρχ. την 1.1.82) αντιστοιχεί περίπου στις αποδοχές ενός μέσου μισθωτού. Στα τελευταία τρία κλιμάκια του πίνακα δεν θα χορηγηθεί η ΑΤΑ της 1.1.86, γιατί υπερβαίνουν το όριο των 150.000 δρχ. στο τέλος του 1985.

ΠΙΝΑΚΑΣ 9

ΑΥΞΗΣΕΙΣ ΜΕΣΩΝ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΩΝ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΤΟΜΕΑ: 1975-86

(ποσοστά ετήσιας μεταβολής)

Έτος	Δημόσιο(υπάλληλοι εν ενεργεία)	Επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας	Τράπεζες
1975	18,7	28,0	25,9
1976	21,9	19,1	24,0
1977	18,7	20,3	16,4
1978	24,8	21,9	18,2
1979	19,5	24,4	12,7
1980	18,9	19,9	17,9
1981	...	22,4	26,7
1982	25,3 *	30,5	28,2
1983	17,3 *	18,0	24,1
1984	24,6 *	20,5	18,7 *
1985	23,6 *	(17,7)	14,3
1986	(15,9)	(12,0)	(10,2)

Πηγή: (α) Για το ΔΗΜΟΣΙΟ: Στοιχεία εισηγητικών εκθέσεων προϋπολογισμού για την αύξηση της δαπάνης, εκτιμήσεις για την αύξηση της απασχόλησης.

(β) Για την ΚΟΙΝΗ ΩΦΕΛΕΙΑ: Οι εκτιμήσεις αφορούν μόνο 4 μεγάλες επιχειρήσεις (ΔΕΗ-ΟΤΕ-ΟΣΕ-ΕΛΤΑ) και στηρίζονται για την περίοδο 1975-81 σε στοιχεία που είχαν συλλεγεί από το Τμήμα Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων (Τράπεζα Ελλάδος), και για την περίοδο 1982-84 σε επεξεργασία προσωρινών στοιχείων της αρμόδιας Γεν. Γραμματείας του ΥΠΕΘΟ. Για το 1985: προσωρινές εκτιμήσεις.

(γ) Για τις Τράπεζες: Στοιχεία ισολογισμών των 6 μεγαλύτερων Τραπεζών (από τις οποίες οι 5 ανήκουν στο Δημόσιο Τομέα). Από το 1984: στοιχεία ισολογισμών 16 Τραπεζών.

1986: προβλέψεις.

(*) Αναθεωρημένα στοιχεία.

ΠΙΝΑΚΑΣ 10

ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΕΙ ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ : 1985-1986

Κλιμάκιο	Έτη Υπηρ- ρευσίας	Ετήσιο Εισόδημα 1985 (δρχ)	Ακαθόριστες αποδοχές τέλους '85 (δρχ)	Ετήσιο Εισόδημα 1986 (δρχ)	Ακαθόριστες αποδοχές τέλους 1986 (δρχ)	Ποσοστό μεταβολής (%)			
						Ετήσιο 1986/ Ετήσιο 1985		Τέλος 1986/ Τέλος 1985	
						Όνου.	Παγγ.	Όνου.	Παγγ.
ΙΕ:									
26	0	632.978	48.632	703.527	53.759	11,1	-9,2	10,5	-4,5
27	2,5	664.683	50.936	737.871	56.216	11,0	-9,3	10,4	-4,6
26	5	716.278	54.682	792.665	60.158	10,7	-9,6	10,0	-4,9
25	7,5	750.588	57.139	828.762	62.742	10,4	-9,8	9,8	-5,1
ΜΕ:									
24	2	702.523	53.750	778.143	59.176	10,8	-9,5	10,1	-4,8
23	2	737.084	56.237	814.603	61.794	10,5	-9,7	9,9	-5,0
22	4	772.668	58.794	852.050	64.484	10,3	-9,9	9,7	-5,2
21	6	808.204	61.346	889.453	67.170	10,1	-10,0	9,5	-5,4
20	8	844.683	63.968	927.840	69.928	9,8	-10,3	9,3	-5,5
19	10	881.372	66.604	966.461	72.783	9,7	-10,4	9,2	-5,6
ΑΡ:									
18	0	803.138	61.066	884.180	66.875	10,1	-10,0	9,5	-5,4
17	2	841.229	63.804	924.278	69.757	9,9	-10,2	9,3	-5,5
ΑΤ(4):									
16	0	835.487	63.416	918.240	69.348	9,9	-10,2	9,4	-5,4
15	2	872.261	66.058	956.947	72.129	9,7	-10,4	9,2	-5,6
14	4	910.201	68.786	996.372	74.998	9,5	-10,5	9,0	-5,8
13	6	949.393	71.604	1.038.121	77.963	9,3	-10,7	8,9	-5,9
12	8	989.850	74.514	1.080.458	80.984	9,2	-10,8	8,7	-6,1
11	10	1.031.513	77.508	1.123.587	84.061	8,9	-11,0	8,5	-6,2
10	12	1.074.374	80.582	1.167.779	87.215	8,7	-11,2	8,2	-6,5
9	14	1.118.002	83.697	1.212.540	90.410	8,5	-11,4	8,0	-6,7
8	16	1.162.547	86.877	1.258.255	93.673	8,2	-11,6	7,8	-6,8
7	18	1.207.681	90.100	1.304.555	96.979	8,0	-11,8	7,6	-7,0
6	20	1.253.307	93.358	1.351.383	100.323	7,8	-11,9	7,5	-7,1
5	22	1.299.876	96.684	1.399.129	103.728	7,6	-12,1	7,3	-7,3
4	24	1.347.662	100.098	1.447.854	107.180	7,4	-12,3	7,1	-7,4
3	26	1.396.560	103.585	1.497.072	110.667	7,2	-12,4	6,8	-7,7
2	28	1.446.419	107.130	1.547.102	114.212	7,0	-12,6	6,6	-7,9
1	30	1.497.079	110.720	1.597.762	117.802	6,7	-12,8	6,4	-8,0

Σημείωση: Για κάθε κλάδο δημοσίων υπαλλήλων (ΙΕ,ΜΕ,ΑΡ,ΑΤ με 4 έτη σπουδών) έχουν επιλεγεί τα πιο αντιπροσωπευτικά κλιμάκια του ενιαίου μισθολογίου. Όλοι οι υπολογισμοί αφορούν υπαλλήλους με σύζυγο που δεν εργάζεται και δύο παιδιά.
Οι υπολογισμοί για το 1986 έγιναν με ΑΤΑ 45% (1.1.86), 1,3% (1.5.86) και 4,5% (1.9.86) και προβλεπόμενη αύξηση του Δ.Τ.Κ. 22,4% (μεσα επίπεδα) και 15,7% (αρχή-τέλος).

ΑΜΟΙΒΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΟΝ ΑΣΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ: 1975-86

(ποσοστά ετήσιας μεταβολής)

ΕΤΟΣ	Τιμές-Καταναλωτή	Απασχ. Μισθωτοί	Μισθοί και ημερομίσθια (WAGE BILL)		Μισθοί και ημερομίσθια κατά απασχ. μισθωτό			
					Ονομαστικοί		Πραγματικοί	
			A	B	A	B	A	B
1975	13,4	(0,3)	23,0		22,6		8,1	
1976	13,3	(3,8)	27,4		22,7		8,3	
1977	12,1	(4,9)	25,1		19,2		6,3	
1978	12,6	(2,4)	24,7		21,8		8,2	
1979	19,0	2,5	25,0	21,8	22,0	18,8	2,5	-0,2
1980	24,9	1,0	20,3	21,8	19,1	20,6	-4,6	-3,4
1981	24,5	1,0	23,8	25,2	22,6	24,0	-1,5	-0,4
1982	21,0	0,0	29,0	26,1	29,0	26,1	6,6	4,2
1983	20,2	1,0	21,3	18,4	20,1	17,2	-0,1	-2,5
1984	18,5	1,2	22,9	24,6	21,4	23,1	2,4	3,9
1985	19,3	1,4	23,2	22,5	21,5	20,8	1,8	1,3
(πρ.) 1986	22,4	0,5	14,2	14,2	13,6	13,6	-7,2	-7,2

Πηγή:

- Τιμές καταναλωτή: ΕΣΥΕ
 - Απασχ. μισθωτοί : εκτιμήσεις
 - WAGE BILL : Στήλη Α (Εθνικοί Λογ/σμοί)
Στήλη Β (εκτιμήσεις Τράπεζας Ελλάδος)
- (στο WAGE BILL δεν περιλαμβάνεται το καθαρό εργατικό εισόδημα από την αλλοδαπή).

Σημείωση:

Το σωρευτικό αποτέλεσμα της διαφοράς των εκτιμήσεων "Α" και "Β" για το WAGE BILL στην περίοδο 1979-86 είναι μία απόκλιση 4% περίπου μεταξύ των δύο μεγεθών το 1986.

Π Ι Ν Α Κ Α Σ 12

ΜΕΡΙΔΙΟ ΜΙΣΘΩΝ ΣΤΟ Α.Ε.Π.: 1975 - 86

Έτος	Αμοιβές εργαζομένων ("μισθοί και ημερομίσθια λοιπών κλάδων") ως ποσοστό (%):	
	του συνολικού ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος σε τρέχουσες τιμές	του μη γεωργικού ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος σε τρέχ. τιμές
1975	37,0	45,5
1976	38,4	47,2
1977	41,4	49,8
1978	42,9	52,0
1979	43,8 (42,7)	52,1 (50,8)
1980	43,1 (42,5)	52,3 (51,6)
1981	43,7 (43,7)	53,2 (53,1)
1982	45,8 (44,7)	56,2 (54,8)
1983	47,0 (44,7)	56,7 (54,0)
1984	47,1 (45,5)	57,4 (55,4)
1985	47,8 (45,9)	57,9 (55,6)
1986 (πρ.)	45,0 (43,2)	54,7 (52,5)

Πηγή: Εθνικοί Λογαριασμοί. Μέσα σε παρένθεση, εκτιμήσεις Τραπέζης Ελλάδος.

Σημείωση: (α) Από τις "αμοιβές των εργαζομένων" έχει αφαιρεθεί το καθαρό εργατικό εισόδημα εκ της αλλοδαπής.

(β) Το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν είναι σε τιμές συντελεστών παραγωγής.

ΑΥΞΗΣΕΙΣ ΜΙΣΘΩΝ ΜΟΝΟ ΛΟΓΩ ΔΙΟΡΘΩΤΙΚΩΝ ΠΟΣΩΝ (1.1.1982) ΚΑΙ Α.Τ.Α. (1982-86)

Ακαθάρτιστες μηνιαίες αποδοχές (δρχ.)

31.12.81	1.1.82	31.12.85	31.12.86 (πρόβλ.)
15.000	20.000	36.770	40.676
20.000	25.000	45.963	50.945
25.500	30.000	55.044	60.534
31.000	35.000	63.001	68.912
36.500	40.000	70.071	76.351
42.000	45.000	76.889	83.426
47.500	50.000	83.532	90.241
53.000	55.000	89.814	96.685
60.000	60.000	95.821	102.849
65.000	65.000	101.705	108.787
70.000	70.000	107.497	114.579
75.000	75.000	113.073	120.455
80.000	80.000	118.373	125.455
85.000	85.000	123.485	130.567
90.000	90.000	128.496	135.578
95.000	95.000	133.496	140.578
100.000	100.000	138.496	145.578
125.000	125.000	163.496	167.484
150.000	150.000	188.496	192.484
175.000	175.000	213.496	217.484

Σχέση με το 1ο κλιμάκιο αποδοχών

31.12.81	1.1.82	31.12.85	31.12.86(πρόβλ.)
100,0	100,0	100,0	100,0
133,3	125,0	125,0	125,0
170,0	150,0	149,7	148,8
206,7	175,0	171,3	169,4
243,3	200,0	190,6	187,7
280,0	225,0	209,1	205,1
316,7	250,0	227,2	221,9
353,3	275,0	244,3	237,7
400,0	300,0	260,6	252,8
433,3	325,0	276,6	267,4
466,7	350,0	292,3	281,7
500,0	375,0	307,5	295,4
533,3	400,0	321,9	308,4
566,7	425,0	335,8	321,0
600,0	450,0	349,5	333,3
633,3	475,0	363,1	345,6
666,7	500,0	376,7	357,9
833,3	625,0	444,6	411,8
1.000,0	750,0	512,6	473,2
1.166,7	875,0	580,6	534,7

Σημείωση: (α) Τα "διορθωτικά ποσά" χορηγήθηκαν στις περισσότερες κατηγορίες των μισθωτών, από 1.1.82 και ήταν αντιστρόφως ανάλογα με το ύψος των ακαθάριστων μηνιαίων αποδοχών.

(β) Το πρώτο κλιμάκιο του πίνακα (15.000 δρχ. στις 31.12.81) αντιστοιχεί περίπου στις κατώτατες αποδοχές ανειδίκευτων εργατοϋπαλλήλων. Το πέμπτο κλιμάκιο (36.500 δρχ. στις 31.12.81) αντιστοιχεί περίπου στις αποδοχές ενός μέσου μισθωτού.

Π Ι Ν Α Κ Α Σ 14

ΕΞΕΛΙΞΗ ΜΙΣΘΟΛΟΓΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ (ΜΕ ΒΑΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΕΣΥΕ): 1981 - 1985

Κατηγορία εργαζομένων	Ακαθάριστες μηνιαίες αποδοχές (δρχ.)			Σχέση με αποδοχές γυναικών εμποροϋπαλλήλων		
	1981 δ' τρίμ.	1984 δ' τρίμ.	1985 δ' τρίμ.	1981 δ' τρίμ.	1984 δ' τρίμ.	1985 δ' τρίμ.
Γυναίκες εμποροϋπάλληλοι	17.178	37.706	44.352	100,0	100,0	100,0
Εργάτριες βιομηχανίας	18.269	39.239	48.376	106,4	104,1	109,1
Γυναίκες υπάλληλοι βιομηχανίας	23.699	45.442	56.484	138,0	120,5	127,4
*Αντρες εμποροϋπάλληλοι	25.287	51.959	60.651	147,2	137,8	136,7
Γυναίκες υπάλληλοι ορυχείων	25.737	52.926	68.900	149,8	140,4	155,3
Εργάτες βιομηχανίας	28.734	54.284	63.473	167,3	144,0	143,1
Εργάτες ορυχείων	38.028	67.965	87.062	221,4	180,2	196,3
*Αντρες υπάλληλοι βιομηχανίας	42.645	75.004	87.980	248,3	198,9	198,4
*Αντρες υπάλληλοι ορυχείων	49.592	79.231	104.023	288,7	210,1	234,5

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων δειγματοληπτικών ερευνών ΕΣΥΕ.

Σημείωση: Οι μηνιαίες αποδοχές των εργατών (-τριών) βιομηχανίας και των εργατών ορυχείων ισούνται με το γινόμενο των εβδομαδιαίων αποδοχών επί τον συντελεστή 4,357 (μέσος αριθμός εβδομάδων κατά μήνα).

ΑΠΟΛΥΤΑ ΕΠΙΠΕΔΑ ΑΠΟΔΟΧΩΝ (ΔΡΧ): ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Κατηγορία	Ποσό
ΚΑΤΩΤΑΤΕΣ ΑΠΟΔΟΧΕΙΣ⁽¹⁾	
- Ημερομίσθιο ανειδίκευτου εργάτη, άγαμου, χωρίς προϋπηρεσία	1.639 δρχ. (β' 4μηνo 1986)
- Ημερομίσθιο ανειδίκευτου εργάτη, έγγαμου, με προϋπηρεσία 9 ετών	1.950 δρχ. (β' 4μηνo 1986)
- Μισθός ανειδίκευτου υπαλλήλου, άγαμου, χωρίς προϋπηρεσία	36.792 δρχ. (β' 4μηνo 1986)
- Μισθός ανειδίκευτου υπαλλήλου, έγγαμου, με προϋπηρεσία 9 ετών	47.378 δρχ. (β' 4μηνo 1986)
ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ⁽²⁾	
- Μέσες εβδομαδιαίες αποδοχές εργατών (αντρών)	44.568 δρχ. (δ' 3μηνo 1985)
- " " " " (γυναικών)	41.403 δρχ. (δ' 3μηνo 1985)
- Μέσες μηνιαίες αποδοχές υπαλλήλων (αντρών)	87.980 δρχ. (δ' 3μηνo 1985)
- " " " " (γυναικών)	56.484 δρχ. (δ' 3μηνo 1985)
ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ⁽²⁾	
- Μέσες μηνιαίες αποδοχές υπαλλήλων (αντρών)	66.651 δρχ. (δ' 3μηνo 1985)
- " " " " (γυναικών)	44.352 δρχ. (δ' 3μηνo 1985)
ΟΡΥΧΕΙΑ - ΜΕΤΑΛΛΕΙΑ - ΛΑΤΟΜΕΙΑ⁽²⁾	
- Μέσες εβδομαδιαίες αποδοχές εργατοτεχνιτών	49.982 δρχ. (δ' 3μηνo 1985)
- Μέσες μηνιαίες αποδοχές υπαλλήλων (αντρών)	104.023 δρχ. (δ' 3μηνo 1985)
- " " " " (γυναικών)	68.900 δρχ. (δ' 3μηνo 1985)
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ⁽³⁾	
- Αποδοχές υπαλλήλου κλάδου ΜΕ με 10 έτη υπηρεσίας (κλιμάκιο 19ο)	70.004 δρχ. (β' 4μηνo 1986)
- Αποδοχές υπαλλήλου κλάδου ΑΤ με 10 έτη υπηρεσίας (κλιμάκιο 11ο)	81.180 δρχ. (β' 4μηνo 1986)
Δ.Ε.Η.⁽⁴⁾	
- Μέσες μηνιαίες αποδοχές (χωρίς υπερωρίες)	97.237 δρχ. (Ιανουάριος 1985)
- Μέσες μηνιαίες αποδοχές (με υπερωρίες).	101.155 δρχ. (Ιανουάριος 1985)

Πηγή:

(1) Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας

(2) Δειγματοληπτικές έρευνες ΕΣΥΕ

(3) Αποδοχές εγγάμων υπαλλήλων με δύο παιδιά (σύμφωνα με το ενιαίο μισθολόγιο)

(4) ΔΕΗ : Κέντρο ηλεκτρονικών υπολογιστών

Π Ι Ν Α Κ Α Σ 16

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ
ΜΕ ΕΠΙΚΕΦΑΛΗΣ ΜΙΣΘΟΤΟ Η ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΟ

Μέγεθος	1982	Τέλος 1985
- Μέση αξία μηνιαίων αγορών καταναλωτικών αγαθών και υπηρεσιών (1)	56.010 δραχ.	108.501 δραχ.
- Μέση αξία μηνιαίων απολαβών σε είδος (2)	5.699 δραχ.	11.040 δραχ.
- Σύνολο αγορών και απολαβών σε είδος (3)=(1)+(2)	61.709 δραχ.	119.541 δραχ.
- Οικονομικώς ενεργά άτομα σε κάθε νοικοκυριό (4)	1,41	(1,41)
- Μηνιαία δαπάνη για αγορές ανά οικονομικώς ενεργό άτομο (5)=(1):(4)	39.723 δραχ.	76.951 δραχ.
- "Αναγκαίες" μέσες καθαρές αποδοχές (6)=(5)X12X14	34.048 δραχ.	65.958 δραχ.
- "Αναγκαίες" μέσες ακαθάριστες αποδοχές (7)=(6)X1,25	42.560 δραχ.	82.448 δραχ.
- Μέσες ακαθάριστες αποδοχές στην πραγματικότητα (8)	39.500 δραχ.	70.900 δραχ.

Τρόπος υπολογισμού:

- Τα μεγέθη (1) έως (5) για το 1982 προέρχονται από την Έρευνα Οικογενειακών Προϋπολογισμών της ΕΣΥΕ (1982). Για το τέλος του 1985 αποτελούν εκτιμήσεις με βάση την άνοδο του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (91,8%) και της πραγματικής κατά κεφαλήν κατανάλωσης (περίπου 1%) στο ενδιάμεσο διάστημα.
- Μέγεθος (6): Υπενθυμίζεται ότι η ετήσια δαπάνη για αγορές καλύπτει 12 μήνες ενώ οι μισθωτοί εισπράττουν 14 μισθούς τον χρόνο. Σημειώνεται επίσης ότι οι "αναγκαίες" καθαρές αποδοχές επαρκούν για την κάλυψη των καταναλωτικών μόνο αγορών ενός μέσου νοικοκυριού με επικεφαλής μισθωτό.
- Μέγεθος (7): Εκτιμάται ότι οι ασφαλιστικές κρατήσεις και ο φόρος εισοδήματος για τον μέσο μισθωτό απορροφούν τουλάχιστον το 20% των ακαθάριστων αποδοχών του. Γι αυτό προκύπτει η σχέση: Ακαθάριστες αποδοχές = 1,25 X Καθαρές αποδοχές.
- Μέγεθος (8): Εκτιμήσεις Τράπεζας Ελλάδος.

Π Ι Ν Α Κ Α Σ 17

ΚΟΣΤΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Χώρα	Οριαίες αποδοχές εργατών βιομηχανίας σε "ισοδύναμα τρέχουσας αγοραστικής δύναμης" <u>Οκτώβριος 1982</u>
ΕΛΛΑΔΑ	3,92
Βέλγιο	6,61
Δανία	6,97
Δ. Γερμανία	6,00
Γαλλία	4,72
Ιρλανδία	5,15
Ιταλία	5,64
Λουξεμβούργο	7,01
Ολλανδία	5,99
Ην. Βασίλειο	5,13

Πηγή: Υπολογισμοί υπηρεσιών ΕΟΚ (COMMISSION OF THE EUROPEAN COMMUNITIES,
"REPORT ON SOCIAL DEVELOPMENTS -- YEAR 1983", Μάρτιος 1984, σελ.182).